

Sygn. akt: X U 1156/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 czerwca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Katowicach

X Wydział Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Barbara Reszczyńska - Łoboda</i>
Sędziowie/Ławnicy:	
Protokolant:	<i>Anna Borkowska</i>

po rozpoznaniu w dniu 27 czerwca 2014 roku w Katowicach

odwołania **K. R. (K. R.)**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 25 lutego 2014 roku

Nr: (...)

w sprawie **K. R. (K. R.)**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o prawo do emerytury pomostowej

oddala odwołanie

SSO Barbara Reszczyńska - Łoboda

Sygn. akt X U 1156/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 lutego 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonemu K. R. prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu wskazał, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. i 31 grudnia 2008r. nie udokumentował 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jak również po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych (zgodnie z załącznikiem nr 1 lub 2).

Organ rentowy uznał, iż ubezpieczony udokumentował na dzień 1 stycznia 1999r. oraz na dzień 31 grudnia 2008r. staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 14 lat, 11 miesięcy i 23 dni. Do pracy w warunkach szczególnych został

przyjęty okres od dnia 4 czerwca 1979r. do dnia 27 czerwca 1994r., po pomniejszeniu okresów pobierania zasiłków chorobowych (k. 25 a.e.).

Od decyzji tej ubezpieczony wniósł odwołanie domagając się przyznania mu prawa do emerytury pomostowej. Podniósł, iż wbrew twierdzeniom organu rentowemu legitymuje się 15 letnim okresem pracy w szczególnych warunkach, który został udowodniony świadectwem wykonywania pracy w szczególnych warunkach wydanym przez Fabrykę (...) S.A. Zaznaczył, iż okres pracy w szczególnych warunkach w okresie od dnia 4 czerwca 1979r. do dnia 27 czerwca 1994r. wynosi 15 lat i 23 dni. Organ rentowy nie uwzględnił natomiast okresów pobierania przez ubezpieczonego zasiłków chorobowych, co skutkowało ustaleniem wymaganego okresu pracy w szczególnych warunkach w wymiarze - 14 lat, 11 miesięcy i 23 dni (k. 3,4 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji, wnosząc jednocześnie o oddalenie odwołania ubezpieczonego (k. 7-9 a.s.).

Sąd ustalił i zważył, co następuje :

Ubezpieczony K. R. (ur. (...)) w dniu 10 stycznia 2013r. złożył w organie rentowym wniosek o emeryturę pomostową oświadczając, iż po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywał i nie wykonuje pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze oraz nie pozostaje w stosunku pracy.

Decyzją z dnia 27 stycznia 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej z uwagi na fakt, iż nie udowodnił on jakiegokolwiek okresu pracy w warunkach szczególnych.

Rozpoznając kolejny wniosek ubezpieczonego z dnia 5 lutego 2014r. organ rentowy uznał, iż ubezpieczony udokumentował: 38 lat, 11 miesięcy i 21 dni okresów składkowych i nieskładkowych, staż pracy w warunkach szczególnych na dzień 1 stycznia 1999r. oraz na dzień 31 grudnia 2008r. – 14 lat, 11 miesięcy i 23 dni.

Do okresów pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy uwzględniono ubezpieczonemu okres pracy w Fabryce (...) w M.:

- od dnia 4 czerwca 1979r. do dnia 27 czerwca 1994r. na stanowisku zalewacza,

tj. łącznie 14 lat, 11 miesięcy i 23 dni zgodnie z wykazem A, dział III, poz.22 pkt 21 stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze oraz uszczegółowione w Zarządzeniu nr 17 Ministra Górnictwa i Energetyki z 12.08.1983r. w sprawie określania stanowisk pracy w resorcie górnictwa i energetyki, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach (Dz. U z 1983r., nr 8, poz. 43).

(świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, k. 1, 17, 25 a.e.).

W okresie od dnia 7 października 1992r. do dnia 14 października 1992r. (tj. 8 dni) oraz od dnia 7 kwietnia 1994r. do 30 kwietnia 1994r. (tj. 24 dni) ubezpieczony nie świadczył pracy z uwagi na niezdolność do pracy z powodu choroby (zaświadczenie, k 5 a.s.).

Odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do regulacji zawartej w art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r.o emeryturach pomostowych (Dz. U. nr 237, poz. 1656), zwanej dalej ustawą o emeryturach pomostowych, prawo do emerytury pomostowej przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1)urodził się po dniu 31 grudnia 1948r.;

2)ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;

3)osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;

4)ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;

5)przed dniem 1 stycznia 1999r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;

6)po dniu 31 grudnia 2008r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

7)nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

W świetle art. 3 ust. 1 w/w ustawy prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwale uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy. Z kolei według ust. 3 art. 3 prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwości należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu i życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy.

W myśl art. 3 ust. 7 ustawy o emeryturach pomostowych za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Z mocy art. 32 ust. 2 z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013r. poz.1440), zwanej dalej ustawą emerytalną, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Na wstępie zauważyć należy, że do okresów pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy uwzględniono ubezpieczonemu okres pracy w Fabryce (...) w M. w okresie od dnia 4 czerwca 1979r. do dnia 27 czerwca 1994r. na stanowisku zalewacza, zgodnie z wykazem A, dział III, poz.22 pkt 21 stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze - uszczegółowione w Zarządzeniu nr 17 Ministra Górnictwa i Energetyki z 12.08.1983r. w sprawie określania stanowisk pracy w resorcie górnictwa i energetyki, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach.

W okresie od dnia 7 października 1992r. do dnia 14 października 1992r. (tj. 8 dni) oraz od dnia 7 kwietnia 1994r. do 30 kwietnia 1994r. (tj. 24 dni) ubezpieczony nie świadczył pracy z uwagi na niezdolność do pracy z powodu choroby. Organ rentowy zasadnie odliczył ubezpieczonemu od okresu pracy w warunkach szczególnych okresy niewykonywania pracy. Zatem ubezpieczony udowodnił 14 lat, 11 miesięcy i 23 dni pracy w szczególnych warunkach.

W stanie prawnym obowiązującym przed dniem 1 lipca 2004 r. do okresu pracy w szczególnych warunkach i w szczególnym charakterze wliczano okresy pobierania zasiłku chorobowego w czasie trwania stosunku pracy przypadające po dniu wejścia w życie ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach

ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 450 z późn. zm.) (por. uchwałę z dnia 27 listopada 2003 r., III UZP 10/03, OSNP 2004 Nr 5, poz. 97)

Z dniem 1 lipca 2004 r. doszło jednak do istotnej zmiany definicji pracy w szczególnych warunkach i w szczególnym charakterze (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 5 maja 2005 r., II UK 219/04, OSNP 2005 Nr 22, poz. 361; z dnia 5 maja 2005 r., II UK 215/04, OSNP 2005 Nr 22, poz. 360). Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 5 maja 2005 r., II UK 215/04 (OSNP 2005 nr 22, poz. 360), z dnia 5 maja 2005 r., II UK 219/04 (OSNP 2005 nr 22, poz. 361), z dnia 7 lutego 2006 r., I UK 154/05, stwierdzał, że przepis art. 32 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach zasadniczo zmienił definicję pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, gdyż wprowadzał istotną zmianę w obowiązującym stanie prawnym przez szczegółowe wskazanie okresów niewykonywania pracy, które nie są wliczane do stażu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Ta radykalna zmiana ustawowa usankcjonowała odmienną kwalifikację prawną okresów faktycznego niewykonywania pracy w okresie trwania zatrudnienia w szczególnym charakterze przy ocenie uprawnień emerytalnych.

Zatem w aktualnym stanie prawnym na podstawie art. 32 ust.1a ustawy emerytalnej przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Wskazać należy, że art. 32 ust. 1a pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach nie posługuje się pojęciem "wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy", odnosząc się do okresów faktycznego niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał wynagrodzenie, niezależnie od tego, czy niewykonywanie pracy spowodowane było niezdolnością do pracy, czy też inną przyczyną i niezależnie od tego, czy okres, za który pracownik otrzymał wynagrodzenie, stanowi okres składkowy czy też okres nieskładkowy. Taka kwalifikacja faktycznego niewykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w okresie trwania zatrudnienia jest uzasadniona charakterem prawa do wcześniejszej emerytury dla osób zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Prawo to stanowi bowiem konsekwencję szybszej utraty zdolności do zarobkowania z uwagi na szczególne warunki lub szczególny charakter pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2006 r., I UK 338/05, LEX nr 375608, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 2008 r., I UK 1/08, LEX nr 829086, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2013 r., I UK 561/12, LEX nr 1324260).

Zatem Sąd zgodnie z linią orzecniczą podzielił w tym zakresie stanowisko organu rentowego, iż do okresu pracy w warunkach szczególnych, nie wlicza się okresów niewykonywania pracy, zgodnie z przepisem art. 32 ust. 1a ustawy emerytalnej. Sąd ustalił, iż w okresie od dnia 7 października 1992r. do dnia 14 października 1992r. (tj. 8 dni) oraz od dnia 7 kwietnia 1994r. do 30 kwietnia 1994r. (tj. 24 dni) ubezpieczony nie świadczył pracy z uwagi na niezdolność do pracy z powodu choroby. Zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 17 stycznia 2014 r. (III AUa 425/13) wymóg okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze winien odnosić się do okresu faktycznego wykonywania takiej pracy, z pominięciem okresów wyłącznie formalnego pozostawania w zatrudnieniu, w których pracownik - zgodnie z treścią łączącego go z pracodawcą stosunku pracy - zajmuje stanowisko, z którym łączy się wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, lecz w rzeczywistości pracy tej nie wykonuje, a tym samym nie jest narażony na uciążliwość związaną z warunkami lub charakterem pracy. Okres niewykonywania pracy nie wpływa zatem na szybszą utratę zdolności pracownika do zarobkowania.

Jak wynika z poczynionych w toku postępowania ustaleń, brak było podstaw do przyznania ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 4 ustawy o emeryturach pomostowej w zw. z art. 32 ust. 1a ustawy emerytalnej, gdyż ubezpieczony nie legitymował się 15 letnim okresem pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu rentowym. Ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. udowodnił 14 lat, 11 miesięcy i 23 dni pracy w warunkach szczególnych.

Mając powyższe na względzie na mocy powołanych przepisów i art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzeczono jak w sentencji wyroku.

SSO Barbara Reszczyńska - Łoboda